

**Wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego
w sprawie bezpiecznej realizacji wyborów organów jednostek samorządu terytorialnego
w toku kadencji i referendów lokalnych
rekomendowanych do przeprowadzenia od drugiej dekady czerwca 2021 r.**

Warszawa, 27.05.2021 r.

1. Informacja o wyborach w trakcie epidemii COVID-19 w Polsce

Pomimo spadku liczby przypadków COVID-19 w Polsce trwa wprowadzony 20 marca 2020 r. stan epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2.

Aby zachować odpowiedni poziom bezpieczeństwa zdrowotnego w populacji, pozwalający na uniknięcie kolejnych przypadków zakażeń nadal przestrzegane muszą być zasady reżimu sanitarnego.

Przeprowadzenie wyborów powinno odbyć się w szczególności z uwzględnieniem obowiązujących przepisów rozporządzenia Rady Ministrów *w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii* i/lub innych przepisów szczegółowych.

W związku z trwającą epidemią niniejsze wytyczne dla obywateli i organizatorów wyborów organów jednostek samorządu terytorialnego w toku kadencji i referendów lokalnych, mają na celu realizację wyborów w sposób bezpieczny, zmniejszający do minimum ryzyko zakażenia uczestników koronawirusem.

2. Rekomendacje dla obywatela

2.1. Procedura głosowania

- Każdy obywatel przebywając na terenie lokalu wyborczego, przez cały czas pobytu w lokalu, musi mieć osłonięte maseczką usta i nos.
- Wchodząc na teren lokalu wyborczego obywatel powinien zdezynfekować ręce lub mieć ze sobą i założyć czyste rękawiczki jednorazowe, które przy wyjściu z lokalu powinien wyrzucić do najbliższego kosza.
- Zarówno przed lokalem jak i wewnątrz lokalu należy zachowywać dystans wynoszący min. 1,5 m między osobami.

- Głosować należy tylko w wyznaczonych miejscach lokalu.
- Zaleca się okazywanie dowodu osobistego bez przekazywania dokumentu członkowi komisji.
- Dozwala się krótkotrwałe uchylenie maseczki podczas identyfikacji przy wydawaniu karty do głosowania.

2.2. Informacja o działaniach podjętych dla zabezpieczenia lokali

- Każdy z lokali zostanie zdezynfekowany przed rozpoczęciem procedury głosowania.
- W trakcie głosowania lokal będzie regularnie wietrzony.
- Członkowie komisji wyborczych zostaną wyposażeni w środki ochrony osobistej.
- Lokale będą wyposażone w środki do dezynfekcji (min. 60% alkoholu) do użycia przez głosujących.

3. Informacja dla organizatorów i członków komisji wyborczych

3.1. Członkowie komisji wyborczych i osoby wspierające prace komisji

- Członkowie komisji wyborczych i osoby wspierające prace komisji są zdrowi w czasie pracy przy realizacji wyborów, bez objawów sugerujących chorobę zakaźną.
- W czasie realizacji zadań członkowie komisji wyborczych i osoby wspierające prace komisji nie są objęci obowiązkiem izolacji lub kwarantanny.
- Rekomenduje się przy wyborze członków komisji wyborczych i osób wspierających prace komisji preferowanie osób zaszczepionych pełnym cyklem szczepienia min. 14 dni przed przystąpieniem do pracy lub takich, które są uodpornione w wyniku przebycia choroby.
- Rekomenduje się, aby członkami komisji odrębnych były osoby pracujące w danym zakładzie.

3.2. Przygotowanie lokalu i jego otoczenia

- Rekomenduje się wybieranie możliwie jak największych pomieszczeń do przeprowadzenia wyborów. Preferowane są m.in.: hale sportowe, sale gimnastyczne oraz miejsca łatwe do dezynfekcji.

- Zaleca się sprawdzenie terminów wykonania kontroli czystości poszczególnych elementów instalacji wentylacyjnych i zweryfikowanie aktualności przeglądów instalacji.
- Zaleca się przestrzeganie zasady przynajmniej 10-krotnej wymiany powietrza w pomieszczeniach pracy komisji:
 - w budynkach bez mechanicznej instalacji wentylacyjnej pomieszczenie powinno być regularnie wietrzone: okresowo w ciągu dnia pracy (10 minut wietrzenia co 1 godzinę) oraz co najmniej 2 godziny przed przystąpieniem komisji do pracy,
 - w budynkach z mechaniczną instalacją wentylacyjną wywiewną, grawitacyjną, zalecana jest stała jej praca.
- Zaleca się gruntowną dezynfekcję lokalu najpóźniej dzień przed wyborami i po wyborach. Po przeprowadzeniu dezynfekcji przed wyborami lokal powinien zostać zabezpieczony, aby nikt w nim nie przebywał do momentu rozpoczęcia głosowania.
- Podczas stosowania preparatów do dezynfekcji pomieszczeń niezbędne jest ścisłe przestrzeganie zaleceń producenta, znajdujących się na opakowaniu środka do dezynfekcji. W szczególności należy przestrzegać czasu niezbędnego do zadziałania preparatu i czasu wietrzenia pomieszczeń.
- Rekomenduje się przestrzeganie zasady, aby w jednym lokalu pracowała wyłącznie jedna komisja.
- Rekomenduje się unikania dotykania klamek przez głosujących poprzez otwarcie wszystkich drzwi w lokalu.
- Zaleca się umieszczenie podajników z preparatem do dezynfekcji rąk: przy wejściu do lokalu, przy stanowisku komisji wyborczej i przy punktach głosowania.
- Konieczne jest przygotowanie stanowisk pracy komisji z zachowaniem co najmniej 1,5 metrowych odstępów pomiędzy osobami wchodzącymi w skład komisji. W celu oddzielenia stanowisk pracy członków komisji dla zapewnienia bezpiecznej odległości zaleca się:
 - ustawienie wolnych biurek między poszczególnymi stanowiskami pracy, lub
 - zamontowanie między stanowiskami barier wykonanych z nieprzepuszczalnego materiału (np.: folii). Górna krawędź bariery powinna znajdować się na wysokości co najmniej 1 m powyżej strefy oddychania pracownika.

- Rekomenduje się dezynfekcję górnej części urny wyborczej, kabin do głosowania oraz artykułów piśmienniczych piszących nie rzadziej niż co 2 godz.
- Rekomenduje się wydzielenie oddzielnych toalet dla obywateli i członków komisji.
- Zaleca się udostępnienie w widocznym miejscu instrukcji: prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk, wkładania i zdejmowania maseczki, zdejmowania rękawiczek. Linki do instrukcji umieszczone są w ostatniej części dokumentu.
- Rekomenduje się wywieszenie plakatów informujących o zasadach zachowania w lokalu wyborczym (maseczka, dezynfekowanie rąk, dystans).
- Rekomenduje się wywieszenie plakatu przed wejściem, informującego o maksymalnej liczbie osób mogącej przebywać na terenie lokalu wyborczego w tym samym czasie.
- Rekomenduje się zapewnienie zachowania przynajmniej 1,5 metrowych odstępów pomiędzy osobami oczekującymi przed lokalem.

3.3. Procedura głosowania

- Każdy z członków komisji zobowiązany jest do zasłaniania ust i nosa maseczką w trakcie całego dnia pracy oraz dbanie o częstą dezynfekcję rąk, nie rzadziej niż co 1 godzinę. Zaleca się zapewnienie członkom komisji zapasowych maseczek oraz jednorazowych rękawiczek.
- Podczas całego czasu pracy, członkowie komisji powinni zachować 1,5 m odstęp pomiędzy sobą i obywatelami.
- Członkowie komisji i wyznaczone przez organizatora osoby powinny czuwać nad przestrzeganiem przez obywateli:
 - zasad związanych z określoną liczbą osób mogących w tym samym czasie przebywać na terenie lokalu,
 - osłaniania ust i nosa maseczką w trakcie pobytu w lokalu,
 - dezynfekcji rąk przy wejściu do lokalu.

3.4. Liczenie głosów

- Liczenie głosów powinno się odbywać w możliwie jak największych pomieszczeniach z możliwością ich regularnego bądź stałego wietrzenia.
- Osoby uczestniczące w procedurze liczenia głosów powinny przez cały czas mieć osłonięte usta i nos maseczką. Podczas liczenia głosów, każdy z członków komisji powinien mieć założone rękawiczki.

Przed i po liczeniu głosów należy dokładnie umyć ręce wodą z mydłem lub je zdezynfekować.

4. Instrukcje

- mycia rąk

<https://www.gov.pl/web/gis/jak-myc-rece-instrukcja-mycia-rak>

- dezynfekcji rąk

<https://www.gov.pl/web/gis/jak-skutecznie-dezynfekowac-rece>

- prawidłowego zdejmowania maseczki

<https://www.gov.pl/web/gis/jak-prawidlowo-nalozyc-i-zdjac-maseczke>

- prawidłowego zdejmowania rękawiczek

<https://www.gov.pl/web/gis/koronawirus--jak-prawidlowo-nalozyc-i-zdjac-rekawice>

- Wykaz Produktów Biobójczych:

<http://bip.urpl.gov.pl/pl/biuletyny-i-wykazy/produkty-biob%C3%B3jczych>